

Adatok a Cserhát puhatestű faunájához

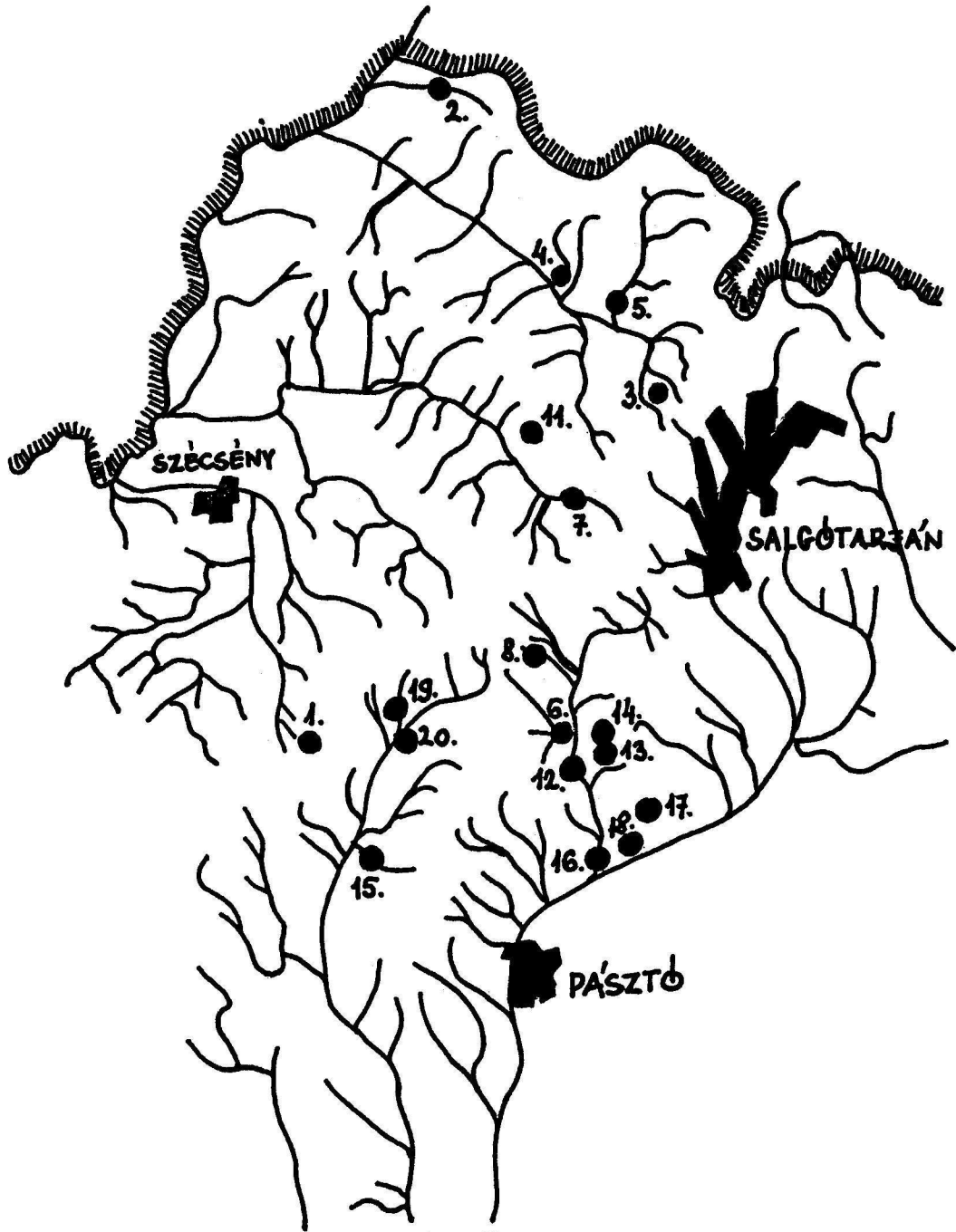
irta: Varga András

A Gyöngyösi Mátra Múzeum tervfeladatai közé tartozik az Északi-Középhegység faunisztikai kutatása. Így lehetőségem nyílt arra, hogy több napot töltsék a Keleti-Cserhát, Északkeleti-Cserhát és a Karancs-Medves hegység területén. A gyűjtött fajok jegyzékét kiegészítem Csiki E./1906/ és Mikszáth Gy./1931/ adataival.

Amíg a hegység faunáját kellően nem ismerjük, addig a Cserhát alatt az alábbi, Láng által megjelölt területet értem. "A hegység szorosabb értelemben vett része az É-i sz. $47^{\circ}40'$ és $48^{\circ}15'$, a K-i h. 19° és $19^{\circ}30'$ között, a Gödöllői-dombvidékkel és a Salgótarjáni hegyvidékkel /Karancs, Medves/ bővített terület a $47^{\circ}10'$ és $48^{\circ}15'$ szélesség s a 19° és $20^{\circ}15'$ között fekszik." /Láng, S./1967/.

Lelőhelyek felsorolása: 1. Hollókő: vár /1972.06.27./ 2. Ipolytarnóc: a természetvédelmi terület közelében, tőzegmohás tavacska /1972.06.28./ 3. Karancsalja /1972.06.28./ 4. Karancskeszi: Völgyfői patak hordaléka /1972.06.28./ 5. Karancslapujtó: Arany-völgyi és Karancsberényi patakok hordaléka /1972.06.28./ 6. Kis és Nagybárkányi patakok hordaléka Nagybárkány közelében /1972.06.20./ 7. Kishartyán patakhordalék /1972.06.28./ 8. Lucfalva környéke /1972.06.27./ 9. Nagyszál: Ősagárd: Farkashegy DNY. /tölgyerdő, 1972.07.27/ 10. Nagyszál: Szendehely : Gvadai rét /1972.07.19/ 11. Ságújfalú - Etes közötti löszdombok /1972.06.28/ 12. Sámsonháza É.: Kis-Zagyva hordaléka /1972.06.26./ 13. Sámsonháza É.: a kőbánya felett /1972.06.26./ 14. Sámsonháza : Fehérkő Sámson vára /1972.06.26./ 15. Szurdokvölgy, patakhordalék, Felső és Alsótold között /1972.06.28/. 16. Tar: Kis-Zagyva hordaléka /1972.06.26./ 17. Tar: Kőszirt DK./1972.07.29./ 18. Tar: Sámsonháza utelágazás, tőzegmohás tó /1972.10.2./ 19. Zsunypusztá NY./1972.06.27./ 20. Zsunypusztá: Zsunyi patak hordaléka

/1972.06.27./ 21. Nagyszál északi oldala.Mikszáth/1931/ p. 46-47. 22. Nagyszál déli oldala.Mikszáth/1931/ p. 47-48. 23. Diósjenői tó. Mikszáth /1931/ p.47. 24. Salgótarján. Csiki /1906,Salgó-Tarján/ 25.Zagyvaróna. Csiki/1906 Zagyva-Róna/, 26. Somoskőujfalu:Salgóvár. Varga /1968/. /1.ábra/

A gyűjtött fajok jegyzéke: a fajok sorrendjét és nomenklaturáját Pintér L.: *Catalogus Molluscorum Hungariae recentium /Compilatus mense Febr.1972/* c. kézírata alapján készítettem. A fajok neve után a lelőhelyek sorszámát, míg zárójelben a gyűjtött egyedek számát tüntettem fel.

1. *Valvata/Cincinna/piscinalis* /O.F.Müller/: 16/8/.
2. *Carychium minimum* /O.F.Müller/: 6/4/; 12/3/; 16/2/; 20/10/
3. *Carychium tridentatum* /Risso/: 5/24/; 6/5/; 12/5/; 16/4/; 17/1/; 20/1/.
4. *Lymnaea* /L./ *stagnalis* /Linné/: 23.
5. *Lymnaea* /Stagnicola/ *palustris* /O.F.Müller/: 23.
6. *Lymnaea* /Galba/truncatula /O.F.Müller/: 2/1/; 5/3/; 12/11/; 16/7/; 20/3/.
7. *Lymnaea*/Radix/*auricularia* /Linné/: 23.
8. *Lymnaea*/Radix/*peregra*/O.F.Müller/: 2/18/; 5/1/; 12/2/; 16/1/; 18/2 juv.*peregra-ovata*/.
9. *Planorbis planorbis*/Linné/: 5/1/; 12/3/.
10. *Anisus spirorbis*/Linné/: 12/13/.
11. *Gyraulus*/G./*albus*/O.F.Müller/: 16/16/.
12. *Cochlicopa lubrica*/O.F.Müller/: 3/53/; 5/66/; 6/36/; 8/9/; 12/29/; 17/3/; 20/33/.
13. *Cochlicopa lubricella*/Porro/: 6/3/; 11/1/; 5/12/; 12/24/; 13/4/; 16/2/; 17/6/; 19/4/; 20/2/.
14. *Columella edentula*/Draparnaud/: 5/3/.
15. *Truncatellina cylindrica*/Férussac/: 1/14/; 5/14/; 6/23/; 12/24/; 13/7/; 16/5/; 17/2/; 19/6/; 20/1/.
16. *Truncatellina claustralis*/Gredler/: 1/1/.
17. *Vertigo*/Vertigo/*pusilla*/O.F.Müller/: 6/1/; 12/1/.
18. *Vertigo*/V./*antivertigo*/Draparnaud/: 5/3/; 6/5/; 12/12/; 16/20/; 19/1/.
19. *Vertigo*/V./*pygmaea*/Draparnaud/: 3/6/; 5/23/; 6/18/; 8/1/; 12/92/; 13/2/; 16/22/; 17/1/; 19/2/; 20/8/.
20. *Orcula*/Sphyradium/*doliolum*/Bruguière/: 5/1/; 21.
21. *Abida frumentum*/Draparnaud/: 14/3/; 22.
22. *Pupilla muscorum* /Linné/: 1/6/; 3/33/; 5/22/; 6/17/; 8/5/; 12/60/; 13/3/; 16/34/; 19/16/; 20/1/.

23. *Vallonia pulchella*/O.F.Müller/:1/8/;3/22/;4/18/;5/283/;
6/244/;8/51/;11/13/;12/1040/;13/14/;16/493/;19/18/;20
/67/;21.
24. *Vallonia costata*/O.F.Müller/:1/14/;3/31/;5/51/;6/41/;
8/18/;12/35/;16/10/;19/14/.
25. *Acanthinula aculeata*/O.F.Müller/:5/1/;6/1/;12/15/;16/1/.
26. *Chondrula*/Ch./tridens/O.F.Müller/:3/2 juv./;5/1/;11/2/;
12/2/;13/7/;16/12/;19/3/;20/ 1 juv./;25.
27. *Ena*/E./obscura/O.F.Müller/:12/4/;21.
28. *Zebrina detrita*/O.F.Müller/:13/3/;14/34/;22;25.
29. *Cochlodina*/Paracochlodina/cerata/Rossmässler/:24.
30. *Cochlodina*/C./laminata/Montagu/:5/5/;12/1/;20/2/;21.
31. *Iphigena*/Macrogastra/ventricosa/Draparnaud/:5/9/;
32. *Clausilia dubia* /Draparnaud/:21.
33. *Laciniaria plicata*/Draparnaud/:6/3/;12/1/;16/1/.
34. *Laciniaria biplicata*/Montagu/:24.
35. *Balea perversa*/Linné/:26.
36. *Clausiliidae* sp.:1/2 töredék/.
37. *Succinea*/S./putris/Linné/:17/10/;18/2/;
38. *Succinea*/Succinella/oblonga/Draparnaud/:3/2/;5/2/;6/12/;
12/16/;16/4/;20/3/.
39. *Succinea*/Oxyloma/elegans/Risso/:2/ 1 juv./;20/1 juv./;
40. *Ceciloides*/C./acicula/O.F.Müller/: 1/2/;5/54/;6/82/;
8/14/;12/85/;13/1/;16/45/;20/29/.
41. *Punctum*/P./pygmaeum/Draparnaud/:5/1/;12/17/;20/1/.
42. *Arion*/A./hortensis /Férussac/:21.
43. *Vitrina pellucida* /O.F.Müller/:1/1 juv./;5/10/;6/1 juv./;
8 /4 juv./; 12/3 juv./;13 /2 juv./;20/7/.
44. *Zonitoides*/Z./nitidus/O.F.Müller/:5/10/;6/16/;8/14/; 12
/19/;16/18/;20/23/.
45. *Vitrea diaphana*/Studer/:6/2/;9/2/;12/1/.
46. *Vitrea contracta*/Westerlund/:5/7/;6/18/;8/12/;12/90/;16
/11/;20/11/.

47. *Aegopinella minor*/Stabile/:1/3//;6/4 juv./;8/5//;9/1//; 12 /4//;16/1//;17/1 juv./;21.
48. *Nesovitrea hammonis*/Ström/: 5/2/.
49. *Oxychilus*/*Morlina*/ *glaber*/Rossmässler/:21.
50. *Oxychilus*/*Riedelius*/*inopinatus*/*Ulicny*/:12/2//;16/4//;20/1//;
51. *Daudebardia*/*D.*/*rufa*/*Draparnaud*/:20/1/.
52. *Limax*/*L.*/*maximus*/*Linné*/:21.
53. *Euconulus*/*E.*/*fulvus*/*O.F.Müller*/:12/1/.
54. *Bradybaena fruticum*/*O.F.Müller*/:1/ 1 töredék//;6/2//;12/4//; 16/1//;20/1 juv./.
55. *Helicella*/*H.*/*obvia*/*Hartmann*/:6/2 juv./;11/15//;12/4//;13 /7//;14/27//;16/1 juv./;22.
56. *Helicopsis*/*Helicopsis*/*striata*/*O.F.Müller*/:7/1/.
57. *Monacha*/*Monacha*/*cartusiana*/*O.F.Müller*/:5/3 juv./; 8 /1 juv./;12/10//;15/1 juv./;16/2 juv./;19/1 juv./;21.
58. *Perforatella*/*Monachoides*/*rubiginosa*/*A.Schmidt*/:5/11//; 6 /5//; 12/66//;16/28//;20/38/.
59. *Perforatella*/*Monachoides*/*incarnata*/*O.F.Müller*/:8/11//; 9 /4//;20/3//;21.
60. *Hygromia*/*Lozekia*/*transsylvanica*/*Westerlund*/:5/1//;20/1/.
61. *Trichia*/*T.*/*unidentata*/*Draparnaud*/:5/5/.
62. *Trichia*/*T.*/*hispidata*/*Linné*/:5/14//;12/2 juv./;16/3 juv./.
63. *Euomphalia*/*E.*/*strigella*/*Draparnaud*/:8/1 juv./;17/1 juv./; 20/1 juv./.
64. *Helicodonta obvoluta*/*O.F.Müller*/:21.
65. *Helicigona*/*Arianta*/*arbustorum*/*Linné*/:22.
66. *Cepaea vindobonensis*/*Férussac*/:1/1//;10/1//;13/1 töredék/ 22.
67. *Helix*/*H.*/*pomatia*/*Linné*/:3/1//;6/4 juv./;11/1 juv./;13/ 2 juv./ 15/5//; 20/1 juv./;22;25.
68. *Pisidium casertanum*/*Poli*/:2/118//;5/1//;6/1//;12/2//;16/2//; 20/4/.

IRODALOM: CSIKI, E./1906/:A magyar birodalom állatvilága./Fau-
na Regni Hungariae./II.Mollusca.pp.42.Budapest. - LÁNG, S.
/1967/:A Cserhát természeti földrajza.pp.376.Budapest. -
MIKSZÁTH, Gy./1931/:Adatok a Börzsöny-hegység és a Nagyszál
Molluscafaunájának ismeretéhez.Állatt.Közlem.28:41-49. -
SOÓS, L./1955-1959/:Mollusca-Puhatestűek.In:Székesy:Magyar-
ország Állatvilága/Fauna Hungariae/19.pp.32,80,158.Budapest.
- VARGA, A./1968/:Malakologische Neuigkeiten aus Ungarn.Malak.
Abh.,16.:231-233.Dresden.

Beiträge zur Molluskenfauna des Cserhát-Gebirges

Die vorliegende Arbeit enthält eine Zusammenfassung aller
bisher aus dem Cserhát-Gebirge bekannten Molluskenarten. Das
Sammelgebiet liegt zwischen $47^{\circ}10'$ - $48^{\circ}15'$ n.Br. und 19° -
 $20^{\circ}15'$ ö.L. Das Material ist grösstenteils von mir gesammelt
worden, aber auch die Angaben von Csiki /1906/ und Mikszáth
/1931/ sind berücksichtigt. Systematik und Nomenklatur nach
einem Manuscript von L.Pintér:Catalogus Molluscorum Hunga-
riae recentium/Compilatus mense Febr.1972/.Es werden zuerst
die Fundorte /1-26/und dann die gefundenen Arten aufgezählt.
